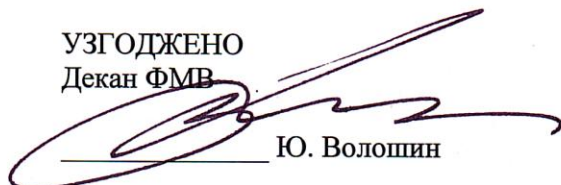

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин

« 22 » 03 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 А. Подухін

« 10 » 03 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Філософія права»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
 Спеціальність: 293 «Міжнародне право»
 Освітньо професійна програма: «Міжнародне право»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	Форма сем. контролю
Денна	2	90 / 3,0	19	19	52		екзамен 2с
Заочна							

Індекс: НБ-17-293/20-1.3

СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія права» розроблено на основі освітньої програми та навчального плану № НБ-17-293/20, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 293 «Міжнародне право», освітньо-професійна програма «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри міжнародного права

та порівняльного правознавства О.Г. Широкова-Мурараш

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» (освітньо-професійної програми «Міжнародне право») – кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 8 від 02.02. 2021 р.

Завідувач кафедри

 Т. Р. Короткий

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФМВ, протокол № 2 від 02.02. 2021 р.

Голова НМРР

 К.В. Сидоренко

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 3 із 12	

ЗМІСТ

стор.

1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання.....	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.	
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 4 із 12	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Філософія права» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є загальнотеоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують правовий профіль фахівця в області міжнародного права, зокрема у сфері космічної та авіаційної діяльності.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів як майбутніх фахівців філософсько-правових знань, набуття навичок аналізу реальних правових процесів і вміння приймати обґрунтовані рішення з приводу правових проблем, пов'язаних з їх подальшою практичною діяльністю, а також підготовка професіоналів, які мають високу правосвідомість та правову культуру, які в професійній діяльності зможуть володіти необхідними знаннями і практичними навичками для вирішення конкретних питань з юриспруденції, зокрема у сфері міжнародного космічного та повітряного права.

Завдання вивчення даної навчальної дисципліни:

- формувати у студентів системні знання про об'єкт, предмет і методи філософії права, її понятійно-категоріальний апарат, основні вітчизняні та зарубіжні філософсько-правові школи, напрями, концепції праворозуміння, сутність та смисл права як міри свободи особи в її взаємовідносинах із державою, владою, законом, особливості взаємодії юриспруденції та філософії права як форм суспільної свідомості,
- формувати особисту політичну і громадянську позицію;
- підвищити рівень правової та політичної культури;
- сформувати вміння використовувати ціннісно-нормативні принципи різних типів праворозуміння у науково-дослідній та практичній діяльності;

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними **компетентностями**:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, здійснювати юридичний аналіз питань правового характеру у сфері філософії права;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- правильно застосовувати положення нормативно-правових актів; використовувати механізм захисту прав та законних інтересів людини і громадянина;
- здійснення філософсько-правового аналізу у юридичній практиці, прогнозування розвитку правової та соціальної держави, правосвідомості та правового життя в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань;
- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу, здійснювати критичний аналіз особливостей різних типів праворозуміння;
- знання та розуміння предметної області своєї професії;
- здатність нести соціальну відповідальність та мати екологічність мислення як здатність визначати, формулювати і вирішувати філософсько-правові проблеми, питання ціннісно-мотиваційної орієнтації; значення гуманістичних цінностей свободи та демократії;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 5 із 12	

- володіння теоретичним матеріалом та термінологією; системою знань філософсько-правових методів пізнання; навичками тлумачення законів,
- вміння об'єднувати методологічні можливості філософського та правового підходів щодо актуальних проблем правової реальності, зокрема міжнародного права та галузі міжнародного космічного та повітряного права;
- виявляти світоглядно-методологічні засади розвитку правової теорії та практики;
- уміння застосовувати набуті знання в професійній діяльності; здійснювати професійну діяльність на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури і формувати особисту громадянську позицію на засадах розвитку загальної та правової культури, національно-патріотичної свідомості тощо.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Філософія права» базується на таких дисциплінах як «Римське право», «Теорія держави та права», «Правові системи сучасності» та є базою для таких дисциплін як: «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право» та інших.

1.2 Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни "Філософія права" структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модулю, а саме: **Модуль № 1 “Поняття, історичний розвиток та основні проблеми філософії права”**, який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 “Поняття, історичний розвиток та основні проблеми філософії права”

Тема 1. Вступ у дисципліну. Філософія права, її зміст та призначення

Філософія права як окрема філософська наука: предмет, задачі, функції. Філософія права в системі філософії і юриспруденції. Право як засіб гармонізації суспільних відносин, його вольовий та імперативний характер. Одвічна сутність права – забезпечення і захист людської свободи, справедливості, рівності, визначення їхніх можливостей і гарантій. Філософсько-світоглядний сенс права та його роль у формуванні свободи особи та почуття відповідальності. Мета права та його доцільність як світоглядні проблеми. Філософський та юридичний аспекти права, їх спільність, відмінність і особливості.

Предмет філософії права: онтологічний, антропологічний, епістемологічний, метафізичний, історикологічний аспекти. Основні питання філософії права. Коло проблем, що складають зміст філософсько-правової рефлексії: сутність права, метафізика і діалектика права, взаємовідношення держави, особистості та права. Структура філософії права. Основні категорії філософії права.

Система зв'язків філософії права з іншими філософськими та юридичними дисциплінами. Світоглядна, ціннісна, методологічна, критична, прогностична та інші функції філософії права. Місце філософії права в системі соціогуманітарного знання та юридичної освіти. Співвідношення предметів філософії права, загальної теорії права та соціології права. Значення філософії права для підготовки майбутніх юристів, правотворчої, правозастосовчої, правоохоронної та правоосвітньої діяльності.

Тема 2. Методологія та інструментарій філософії права.

Філософія права як самостійна наука. Ієрархія методів та підходів до вивчення права: філософсько-світоглядний підхід, загальнонаукові та спеціальні методи. Можливості застосування методів інших наук в юриспруденції. Методологічні джерела сучасного європейського права: давньогрецька філософія права, римське позитивне право і християнська етика.

Методологія філософії права та її рівні. Метафізика, діалектика, структуралізм, екзистенціалізм, феноменологія, герменевтика, психоаналіз, натурфілософія та інші методологічні засади філософсько-правового дискурсу. Закони і категорії діалектики в праві. Зв'язок і розвиток

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 6 із 12	

– основні принципи діалектики права. Принцип історизму в праві. Причинність та цілепокладання в праві. Філософський раціоналізм (онтологічний, гносеологічний, етичний). Класичний, некласичний та постнекласичний тип наукової раціональності. Феноменологія як методологія філософських досліджень права. Екзистенційний підхід до визначення сутності права. Правова герменевтика як застосування у сфері права екзистенціальнофеноменологічної герменевтики. Герменевтичне дослідження природного права. Спосіб знаходження відмінності між правом і законом в герменевтичній концепції. Співвідношення розуміння і пояснення. Комунікативний метод дослідження права. Психоаналіз у праві. Теологічна інтерпретація природного права. Християнська антропологія – методологія теологічного природного права. Проблема колізії юридичної та релігійної норми.

Основні типи праворозуміння. Класичні, некласичні та постнекласичні методи правопізнання. Відмінність витоків права та підходів до його тлумачення в юридико-позитивістській та природноправовій доктрині. Поняття, становлення та розвиток природно-правового мислення. природного права. Класичні теорії та сучасні концепції природного права. Історичні умови, теоретичні джерела та етапи формування і розвитку філософії позитивізму. Визначальні теоретичні принципи юридичного позитивізму. Типи юридичного позитивізму (легізм, нормативізм, етатизм). Необхідність та взаємодія юснатуралістичної, натурфілософської, герменевтичної та позитивістської методології в юриспруденції.

Тема 3. Історичні типи філософії права. Філософсько-правова думка античності та Середньовіччя.

Історичні типи філософії права. До джерел правової та політичної думки. Найдавніші уявлення про місце людини у світі, суспільстві, справедливості, закону і правових засадах громадської організації. Загальна характеристика умов зародження і розвитку філософсько-правових ідей Стародавнього Сходу. Етичні вчення Давньої Індії як передумови виникнення філософсько-правових ідей. Філософсько-правові ідеї в Стародавньому Китаї. Філософія права в епоху Античності. Антична філософія права (Греція і Рим). Афіньська демократія. Ранні грецькі філософи та поети про людину, космос і державу. Номо politicus (софісти). Ідея блага (Сократ). Платона («Держава», «Політик», «Закони»). Аристотель («Політика»). Елліністичні правові вчення (стоїки, кініки, епікурейці). Цицерон («Про обов'язки», «Тускуланські диспутації»). Римське право («Інституції Юстиніана», Сентенції Павла, фрагменти Ульпіана та ін). Особливості філософсько-правової думки в епоху Середньовіччя. Августин («Про град Божий»). Рецепція римського права в середньовічній Європі. Середньовічна юридична думка (Болонські юристи, творці *Coprus iuris civilis*, глосатори і коментатори, цивільне і канонічне (церковне) право). Абельяр. Ансельм. Фома Аквінський. Традиція римського права та правотворення візантійських імператорів. Філософія права Арабського Сходу

Тема 4. Філософсько-правова думка доби Відродження, Реформації та Нового часу.

Гуманістичний антропоцентризм і нова філософія права. Людина та її місце у світі. Лоренцо Валла. Піко делла Мірандола. Н. Макіавеллі («Правитель»): політика і мораль. «Соціалізм»: гуманістичний ідеал безкласового суспільства в «Утопії» Т. Мора. Філософсько-теологічне обґрунтування ідеї всесвітньої монархії та образ ідеальної держави Т. Кампанелли. Етико-соціальні погляди Монтеня («Досліди»). Еразм Роттердамський про людську свободу. Реформація: релігія і право в творах М. Лютера, Ж. Кальвіна та інших ідеологів реформації. Філософсько-правові вчення Нового часу та епохи Просвітництва Європа в XVII столітті. Г. Гроцій («Про право війни і миру»). Ф. Бекон (право і закон, концепція загальної справедливості, емпіричний метод). Т. Гоббс («Левіафан»). Дж. Локк (про природу закону, поділ влади та ін). Б. Спіноза («Етика»). Епоха Просвітництва: Ш.-Л. Монтеск'є («Про дух законів», закон і справедливість, принцип поділу влади). Ж.-Ж. Руссо («Про суспільний договір»). Політична і правова думка французької революції.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 7 із 12	

Тема 5. Німецька філософія права на рубежі XVIII – XIX ст. Західноєвропейська правова думка у XIX – XX ст.

Етико-правові ідеї в філософії І. Канта («Критика практичного розуму», «Лекції з етики», раціональність, право, релігія і мораль). І.Г. Фіхте («Науковчення», «Призначення людини», «Замкнена торгова держава»). Філософія права Г. Гегеля («Філософія права»). Історична школа права (Г. Гуго, Ф. Савіні, Г. Пухта) і марксизм як форми правового об'єктивізму.

Сучасна трансформація позитивізму. Неопозитивізм: Р. Ієрінг, В. Бенгам, Дж. Остін, К. Маркс, О. Конт, Г. Спенсер, Ф. Ніцше. Неокантіанство: Е. Гуссерль, Н. Гартман. М. Шелер, М. Вебер, А. Рейнах.

Концепції відродженого природного права XX століття. Сучасні концепції природного права інтерсуб'єктивного напрямку. Інтеграція правового знання. Модерн і постмодерн у праві.

Вітчизняна філософія права XIX – початку XX століть: виникнення, світоглядно-методологічні засади, основні ідеї. Перші спроби наукової розробки проблем філософії права в Україні та їх залежність від розвитку досліджень в Росії та Австро-Угорщині (кінець XVIII-поч. XIX ст.). Ідеї С. Пуфендорфа, С. Десницького та О. Куніцина в Україні. Дослідження професорів Київського, Харківського та Львівського університетів у галузі філософії права. К. Неволін. Ідеї гегелівської філософії права в Україні. Поширення неопозитивістських поглядів на філософію права в Україні. Філософсько-правові погляди Б. Кістяківського, В. Соловійова, М. Бердяєва. Проблема співвідношення особистості, нації і держави у працях М. Драгоманова, І. Франка, М. Грушевського та ін. Сучасні дослідження філософії права в Україні.

Тема 6. Правова онтологія. Право як феномен культурно-цивілізаційного процесу

Особливості і завдання філософської онтології. Зміст правової онтології, її місце в системі філософії права. Право як феномен культури. Розмаїття цивілізацій та відповідних правових систем. Право, правовідносини, правосвідомість на різних етапах історичного процесу. Буття соціуму і буття права. Часове та просторове буття права. Правова реальність як форма здійснення ідеї права. Ідея права, норма права та правове життя як рівні правової реальності. Свобода, справедливість, рівність як основні характеристики змісту ідеї права. Форми буття права. Право як: закон, припис, норма. Співвідношення права і закону як проблема правової онтології. Позитивне і природне право. Свобода особистості важлива умова існування права. Мораль як джерело права. Взаємозв'язок права як міри свободи окремих індивідів, родини, громади, громадянського суспільства та як міри свободи державно-організованого народу. Можливість і дійсність реалізації права в межах держави. Громадянське суспільство як форма реалізації ідеї народного суверенітету. Законодавство як результат компромісу між різними соціальними силами суспільства. Майбутнє цивілізації та права.

Тема 7. Правова гносеологія: парадигма, доктрина, істина в праві.

Поняття правової гносеології, її роль у вирішенні філософських та теоретико-правових проблем. Особливості предметного поля правової гносеології: аналіз різних підходів щодо вирішення проблеми. Основні проблеми правової гносеології. Специфіка права як об'єкта теоретичного дослідження. Рівні гносеології права: загальноправовий, міжнародний, галузевий. Парадигма як основа правової теорії. Парадигма права у класичній філософії права. Перегляд філософсько-методологічної парадигми у сучасному праворозумінні. Політико-правова доктрина як основа філософії права. Українська політико-правова доктрина як різновид європейської. Філософсько-методологічна рефлексія поняття істини в праві. Класичний та сучасний підходи. Істина в праві та правова істина. Проблема істини в галузі правотворчості. Основні аспекти істинності норми права. Дескриптивний та прескриптивний аспекти юридичної норми. Встановлення істини як мета правозастосовчої діяльності.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 8 із 12	

Тема 8. Правова аксіологія. Ціннісний вимір права та система правових цінностей

Сутність та основні етапи розвитку філософської аксіології, її зв'язок з правовою аксіологією. Цінність як центральне поняття філософської аксіології. Суб'єктивна сторона і об'єктивний характер цінності. Основні типи сучасних аксіологічних концепцій, їхній вплив на розуміння природи права: 1) аксіологічний онтологізм і трансценденталізм; 2) аксіологічний плюралізм і релятивізм; 3) напрямок "помірного релятивізму цінностей". Право як утвердження цінностей в життя суспільства. Загальнолюдські цінності як цілі права. Життя, гідність, власність, свобода, рівність, справедливість як загальнолюдські та правові цінності. Система цінностей та їх відображення у праві. Людське життя як цінність. Діалектика життя окремої людини та існування суспільства загалом. Потреба людини у гідному житті. Аксіологічний аспект гідності. Прагнення людини до захисту власної гідності як прояв її духовної природи. Власність як похідна прагнення до життя. Прагнення людини до власності як прояв її тілесної природи. Основні форми власності. Власність і право власності, приватна власність і право приватної власності як категорії аксіології права. Свобода як цінність, що впливає з гідності. Основні концепції свободи та їх соціальне підґрунтя. Свобода і відповідальність, діалектичні зв'язки між ними. Правові методи утвердження свободи і відповідальності у житті суспільства. Справедливість і рівність як категорії правової аксіології. Структура справедливості. Процедура оцінювання права. Загальне благо як моральна і правова цінність. Ціннісні орієнтації особистості як найважливіші елементи її внутрішньої структури. Правовий ідеал. Класифікація цінностей у політико-правовій галузі.

Тема 9. Правова антропологія

Основні поняття і принципи антропології. Поняття правової антропології, її місце в системі філософії права. Специфіка правової антропології у порівнянні з філософською антропологією. Вплив філософської антропології на розвиток правової думки. Основні питання правової антропології. Природа людини і право. Людиномірність права. Право і воля людини як її влада над собою, своїми почуттєвими потягами та бажаннями.

Поняття особистості. Філософія про відносини між особистістю і суспільством. Природа людини і право. Антропологічні основи права. Концепція множинності сутності людини та її наслідки. Відособлення особистості від суспільства в процесі його розвитку як першоджерела права. Людиномірність права. Гуманізм як принцип права. Право і воля людини як її влада над собою, своїми почуттєвими потягами та бажаннями. Структура особистості. Правовий суб'єкт.

Тема 10. Права і право, свобода і необхідність

Теорія природного права як підґрунтя філософсько-правового розуміння прав людини. Поняття, сутність та структура прав людини. Зміст "природних", "священних", "невідчужуваних" прав людини. Нові орієнтири прогресу прав і свобод на рубежі тисячоліть. Конституційне праворозуміння: права людини, правовий закон, правова держава. Свобода як усвідомлена необхідність. Конституційне визнання особистості та людського життя як мета державної політики. Право як засіб досягнення рівності та справедливості. Свобода і юридична відповідальність: суспільний та індивідуальний виміри. Гуманізм і проблема покарання. Юридичний механізм забезпечення прав людини (Конституція, нормативні акти, юрисдикційні органи). Межа влади держави над людиною. Співвідношення громадянського суспільства та правової держави. Філософське осмислення сучасного правового стану суспільства.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 9 із 12	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Таблиця 2.1

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 "Поняття, історичний розвиток та основні проблеми філософії права"										
2 семестр										
1.1	Вступ у дисципліну. Філософія права, її зміст та призначення	8	2	2	4					
1.2.	Методологія та інструментарій філософії права.	8	2	2	4					
1.3	Історичні типи філософії права. Філософсько-правова думка античності та Середньовіччя.	8	2	2	4					
1.4	Філософсько-правова думка доби Відродження, Реформації та Нового часу.	8	2	2	4					
1.5	Німецька філософія права на рубежі XVIII – XIX ст. Західноєвропейська правова думка у XIX – XX ст.	8	2	2	4					
1.6	Правова онтологія. Право як феномен культурно-цивілізаційного процесу	10	2	2	6					
1.7	Правова гносеологія: парадигма, доктрина, істина в праві.	8	2	2	4					
1.8	Правова аксіологія. Ціннісний вимір права та система правових цінностей	8	2	2	4					
1.9	Правова антропологія	10	2	2	6					
1.10	Права і право, свобода і необхідність	7	1	-	6					
1.12	Модульна контрольна робота	7	-	1	6					
	Усього за модулем №1	90	19	19	52					
	Усього за навчальною дисципліною	90	19	19	52					

2.2 Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доповнюється до відома студентів.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні завдань, роботі з навчальною літературою з історії міжнародного права.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 10 із 12	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Гегель Г.В.Ф. Основи філософії права, або Природне право і державознавство. – К.:Юніверс, 2000. – 336 с.
- 3.2.2. Декларація проти катувань та інших жорстоких нелюдських або принижуючих гідність видів поводження чи покарання, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 09.12.1975 р.
- 3.2.3. Европейский Кодекс Полицейской этики. Рекомендация 2001, принятая Комитетом министров совета Европы. 19 сентября 2001 р.
- 3.2.4. Європейська конвенція про захист прав людини й основних свобод, прийнята Радою Європи (Рим 04.11.1950).
- 3.2.5. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р
- 3.2.6. Кант И. Основание метафизики нравов // Лекции по этике. – М.: Республика, 2000. – 431 с.
- 3.2.7. Кистяковский Б.А. Философия и социология права. – СПб.: Изд-во Русского Христианского гуманитарного института, 2008. – 790 с.
- 3.2.8. Філософія права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. І. Максимов та ін. ; за ред. О. Г. Данильяна. – Харків : Право, 2017. – 208 с
- 3.2.9. Харт Х. Л.А. Понятие права – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2007. – 302 с.
- 3.2.10. Юркевич П.Д. Історія філософії права; Філософія права; Філософський щоденник: Рукописна спадщина / Валерія Нічик (заг.ред.), Роланд Піч (сост.), Микола Лук (сост.). – К. : Редакція журналу "Український Світ", 2000. – 756 с.
- 3.2.11. Kain P. J. Kant's Political Theory and Philosophy of History. Clio. Vol. 18. 1999. P.325-345. P.342-343. Електронний ресурс: Режим доступу: <http://scolarcommons.scu.edu/phi>

Допоміжна література

- 3.2.10. Антологія української юридичної думки. – Т.8. Міжнародне право /За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К., 2004. – 567 с.
- 3.2.11. Бачинін В.А., Панов М.І. Філософія права: підручник. – К.: Видавничий дім. –ІН ЮРЕ, 2006.
- 3.2.12. Козловский А.А. Право як пізнання: вступ до гносеології права. – Чернівці: Рута, 1999. – 295 с.
- 3.2.13. Мережко А.А. Психологическая школа права Л.И. Петражицкого: истоки, содержание, влияние: монография. 0 одесса: Фенікс, 2016. – 524 с.
- 3.2.14. Серьогін В. О. Право на недоторканність приватного життя у конституційно-правовій теорії та практиці: монографія. Х.: ФІНН, 2010. 608 с.
- 3.2.15. Філософія прав людини / За редакції Ш. Госепата та Г. Ломана; пер. з нім. О. Юдіна. – К.: Ніка-Центр, 2008.
- 3.2.16. Філософія права: комплексні навчально-методичні матеріали / Укладач Н. І. Гончарова. – Одесса: ОДУВС, 2018. - — 152 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 11 із 12	

Інформаційні ресурси в інтернеті

3.2.17. <http://www.philosophy.ru/linx/linx1.html> (Перелік основних довідників тематичних ресурсів з філософії)

3.2.18. <http://philosophy.allru.net/pervo.html>

3.3.19. <http://www.filosof.com.ua/> Веб-сайт Інституту філософії НАН України ім. Сковороди

3.3.20. <http://www.un.org/russian/> Веб-сайт ООН

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

2 семестр		Мак кількість балів
Модуль №1		
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових та практичних завдань)	20 (сумарна) 5 б. *4	
Виконання експрес-контролю (письмова робота на семінарі: тест, задача, контрольні питання), поточного контролю.	10 (сумарна) 5 б. *2	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 18 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	
Усього за модулем №1	60	
Екзамен		40
Усього за дисципліною		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсowego проекту/роботи**, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Філософія права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 -01-2021
		Стор. 12 із 12	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				